

انجمن مدیران صنایع

وضعیت بازار برخی از
کالاهای فلزی و پتروشیمی
در ۳ ماه اول سال ۱۳۹۷

شماره ۱۵۱

تیر ۱۳۹۷

واحد پژوهش

وضعیت بازار برخی کالاهاى فلزى و پتروشیمى

در

۳ ماهه اول سال ۱۳۹۷

مقدمه

در حال حاضر با در نظر گرفتن نرخ ارز ۴۲,۰۰۰ ریالی و تبعیت شرکت‌های بالادستی از آن، شاهد هجوم تقاضا برای خرید محصولات هستیم. بخشی از تقاضا به علت کاهش قیمت است و تولیدکنندگان واقعی تقاضای خرید محصولات را دارند اما از سوی دیگر بخشی از واسطه‌گران با توجه به انتظاراتی که از تحولات آینده و تاثیر آن بر اقتصاد کشور بوجود آمده است اقدام به ثبت تقاضا و خرید محصولات می‌نمایند.

در نتیجه این بخش از محصولات خریداری شده به هدف واسطه‌گری در آینده و یا صادرات (قاچاق) به کشورهای همسایه است. بنابراین در ماه‌های آینده با کاهش مواد اولیه در داخل کشور مواجه خواهیم شد که یا صادر شده‌اند و یا در انبارهای واسطه‌گران احتکار شده است. از سوی دیگر موجودی انبار شرکت‌های تولیدکننده بالادستی نیز کاهش یافته و در صورت بروز مشکل در تولید آنها بحران مواد اولیه بیشتر خواهد شد.

با توجه به مشکلات فوق در حال حاضر بازار از سمت تقاضا با بحران مواجه است و بدین منظور نیاز است تا نسبت به جلوگیری از تقاضای کاذب اقدام نمود تا تولیدکنندگان واقعی بتوانند به فعالیت بپردازند.

محصولات پلیمری

کاهش قیمت‌های پایه بعد از تک‌نرخ شدن ارز سبب افزایش تقاضا در بازار محصولات گردید. در حوزه محصولات پلیمری، میزان تقاضا از ۱,۲۳۷ هزارتن در سه‌ماهه آغازین سال ۱۳۹۶ به ۲,۹۱۸ هزارتن تا پایان خردادماه ۱۳۹۷ رسیده است. متوسط رقابت قیمتی محصولات پلیمری از ۱,۸ درصد در سه‌ماهه ابتدایی سال ۱۳۹۶ به ۵,۸ درصد در سه‌ماهه ابتدایی سال ۱۳۹۷ افزایش داشته است.

علاوه بر پلی‌اتیلن ترفتالات بطری که التهاب آن به علت قاچاق و صادرات آن توسط صنایع پایین دستی به کشورهای همسایه است، در ماه‌های آینده با التهاب در گروه پلی‌اتیلن سنگین اکستروژن به علت عدم تامین کاتالیست و در نهایت کاهش تولید و عرضه این محصول و همچنین در گروه پلی‌پروپیلن نساجی به علت عدم تامین خوراک واحدهای بالادستی جهت تولید مواد اولیه با التهاب بیش‌تر مواجه خواهیم بود.

○ پی‌وی‌سی

معاملات پی‌وی‌سی از ۷۶ هزارتن در سه‌ماهه ابتدایی سال ۱۳۹۶ به ۱۱۶ هزارتن در سه‌ماهه ابتدایی سال ۱۳۹۷ رسیده است. در خردادماه ۴۶,۸۸۴ تن پی‌وی‌سی عرضه شده است که تقریباً تمام آن مورد معامله قرار گرفته

است. از ابتدای سال ۱۳۹۶ تا کنون بالاترین حجم معاملات پی وی سی در خردادماه صورت گرفته است.

○ پلی اتیلن ترفتالات بطری

پلی اتیلن ترفتالات بطری مورد استفاده صنایع غذایی و روغن نباتی، شوینده، آرایشی و بهداشتی، نوشابه سازی، آب معدنی، ماء الشعیر و ... می باشد و تنها توسط پتروشیمی تندگویان عرضه می-شود. این محصول دارای تقاضای فصلی بوده و در ماههای ابتدایی سال بیش تر مورد مصرف قرار می گیرد. صادرات (قاچاق) این محصول توسط واسطه ها به کشورهای همسایه عمده مشکل بازار پلی اتیلن ترفتالات بطری می باشد که سبب افزایش تقاضای این محصول شده است.

خریداران پلی اتیلن ترفتالات بطری به دو دسته تقسیم می شوند. دسته اول مصرف کنندگان نهایی این محصول مانند تولیدکنندگان آبهای معدنی، صنایع لبنی، صنایع غذایی، تولیدکنندگان نوشابه و ماء الشعیر، تولیدکنندگان لوازم آرایشی و بهداشتی و ... که این شرکت ها بخش کوچکی از نیاز خود را با استفاده از دستگاههای تولید پریفرم در محل کارخانه های خود تامین می- نمایند و بخش دیگری از نیاز خود را از واحدهای تولیدکننده پریفرم که دسته دوم مصرف کنندگان پلی اتیلن ترفتالات بطری هستند خریداری می نمایند. بدین منظور نیاز است تا وزارت صنعت رابطه مناسب بین پریفرم سازها و

مصرف کنندگان نهایی بر اساس قرارداد بلندمدت فیما بین برقرار نماید. تا پرفیفرم سازها بتوانند نسبت به برنامه ریزی تولید جهت تامین نیاز داخل و تعهدات صادراتی خود اقدام نمایند.

در حال حاضر تقاضای شرکت‌هایی که در سال گذشته به دلایلی مختلف اعم از واردات، عدم نقدینگی کافی و ... اقدام به خرید محصولات در خارج از بورس می‌نمودند با توجه به اختلاف قیمت بین بورس و خارج از بورس، به تالار منتقل شده است و در کنار تقاضای سفته بازی سبب افزایش تقاضا شده است. در نتیجه طبق توافق صورت گرفته با وزارت صنعت، معدن، تجارت خرید سال ۱۳۹۶ شرکت‌ها مبنای سال ۱۳۹۷ قرار گرفت و سقف رقابت تا ۱۵ درصد افزایش یافت.

○ پلی پروپیلن نساجی

در سه ماهه ابتدایی سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۱۰۲ هزار تن پلی پروپیلن نساجی مورد معامله قرار گرفته است که نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۶ بالغ بر ۶ درصد کاهش داشته است. تولید کنندگان این محصول عدم تامین خوراک را مهم‌ترین مشکل خود اعلام نموده اند و در صورتی که این مساله به سرعت مرتفع نگردد شاهد التهاب بیش‌تر در بازار این محصول خواهیم بود.

محصولات صنعتی و معدنی

در ۳ ماهه ابتدایی سال ۹۷، بالغ بر ۱,۵۳۲,۱۸۰ تن انواع محصولات صنعتی و معدنی به ارزش ۵۴,۱۰۵ میلیارد ریال مورد معامله قرار گرفته که نسبت به دوره مشابه سال قبل شاهد کاهش ۱۵ درصدی در حجم و افزایش ۴۰ درصدی ارزش معاملات این بخش بوده ایم. بررسی معاملات نشان می-هد معاملات سنگ آهن از ۱۷۹,۵۰۰ تن به ۲۵,۰۰۰ تن، مقاطع فولادی از ۲۷۲ هزارتن به ۱۶۵ هزارتن، تختال از ۲۵۵ هزارتن به ۱۹۰ هزارتن و ورق از ۹۶۵ هزارتن به ۸۴۴ هزارتن کاهش داشته است. در سایر محصولات گروه صنعتی مانند شمش بلوم، مس کاتد، آلومینیوم و آهن اسفنجی شاهد افزایش معاملات بوده ایم.

الزامی برای کل عرضه محصولات در بورس کالا وجود ندارد و این امر سبب کشف قیمت نامناسب می‌گردد. بدین منظور باید ضمانت اجرایی لازم جهت عرضه محصولات در بورس کالا در نظر گرفته شود. لازم است تا برنامه عرضه برای شرکت‌ها در نظر گرفته شود و در صورت عدم رعایت آن برنامه پیگیری لازم صورت گیرد.

به عنوان مثال هر چند آمار نشان می‌دهد عرضه و معامله شمش بلوم در ۳ ماهه اول ۱۳۹۷ نسبت به ۳ ماهه اول ۱۳۹۶ افزایش داشته است اما روند عرضه نشان می‌دهد که با یک بی‌نظمی در عرضه مواجه هستیم و حدود

یک ماه هیچ یک عرضه کنندگان اقدام به عرضه ننموده اند. در خصوص تخیال نیز این امر صادق است.

○ مس کاتد

علی رغم افزایش ۶۲ درصدی عرضه و معامله مس در سه ماهه ابتدایی سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ شاهد رشد تقاضای این محصول هستیم که علت اصلی آن کاهش قیمت مس کاتد متأثر از نرخ ارز ۴۲,۰۰۰ ریال می باشد. برای برطرف شدن مشکل تقاضا اقدام به پالایش متقاضیان نموده و خرید صورت گرفته در سال ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ مبنای خرید شرکتها قرار گرفته است. تا زمانی که مساله نرخ ارز مرتفع نگردد مشکلات موجود در بازار این محصول ادامه خواهد داشت.

○ آلومینیوم

طی دوره ۳ ماهه اول سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۲۲۱۸۰ تن شمش آلومینیوم مورد معامله قرار گرفته است که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۳۷ درصد رشد داشته است. در خردادماه این محصول با رقابت ۱۵ درصدی مورد معامله قرار گرفت. از آنجاکه تنها معاملات شرکت ایرالکو در بورس صورت می گیرد، لازم است تا اقدامات لازم جهت عرضه شرکت المهدی - هرمزال نیز صورت

گیرد.

بررسی وضعیت قیمت محصولات صنعتی و معدنی

بعد از اعلام ارز تک نرخ، کلیه قیمت‌های پایه بر اساس نرخ ارز ۴۲,۰۰۰ ریال بررسی و تایید شد. دو محصول مس کاتد و ورق گرم B بر اساس نرخ ارز سامانه سنا بانک مرکزی بررسی و تایید می شده است، در نتیجه بعد از اعلام نرخ ارز ۴۲,۰۰۰ ریال قیمت پایه این محصولات کاهش یافت. قیمت پایه ورق گرم B از ۲,۶۱۹ تومان به ۲,۵۲۰ تومان و در آخرین عرضه خردادماه با توجه به همزمانی کاهش نرخ ارز و قیمت‌های جهانی به ۲,۳۰۸ تومان کاهش یافت.

قیمت پایه مس کاتد نیز از متوسط ۳۲,۵۰۰ تومان در اسفندماه به کم‌تر از ۳۰ هزار تومان در خردادماه کاهش یافت. در کل گروه محصولات صنعتی و معدنی به علت کاهش قیمت شاهد افزایش تقاضا بوده ایم. مشکلات موجود در سایر بخش‌ها نظیر صادرات به کشورهای همسایه توسط صنایع پایین دستی و ... در محصولات صنعتی و معدنی نیز وجود دارد.

قیمت پایه سایر محصولات صنعتی و معدنی در اسفندماه بسیار پایین تر از قیمت‌های محاسباتی با نرخ ارز آزاد بود است. در نتیجه کاهش قیمت محسوسی در این حوزه شاهد نیستیم.

معاملات زنجیره فولاد

○ مقایسه قیمت معاملات زنجیره فولاد در سه ماهه اول ۱۳۹۷ و ۱۳۹۶

بررسی قیمت‌های جهانی طی بازه سه ماهه اول سال ۱۳۹۶ و سه ماهه اول سال ۹۷ نشان می‌دهد قیمت جهانی محصولات حدود ۳۰ درصد افزایش داشته است. در همین مدت نرخ ارز نیز حدود ۱۵ درصد افزایش داشته است که از این دو متغیر حدود ۴۵ درصد افزایش قیمت را شاهد خواهیم بود.

○ بررسی قیمت‌های معاملاتی زنجیره فولاد در خردادماه

قیمت‌های کشف شده در هفته منتهی به ۲۵ خردادماه در بورس کالا نشان از وجود روند منطقی معاملات می‌باشد و متأسفانه شاهد اعتراض تعدادی از رانت‌خواران و افراد سودجو نسبت به این معاملات هستیم. بر اساس قیمت‌های کشف شده مشاهده می‌کنیم قیمت آهن اسفنجی تقریباً ۵۰ درصد قیمت کشف شده شمش فولاد خوزستان می‌باشد که نشان‌دهنده ثبات بین این دو محصول می‌باشد. قیمت کشف شده شمش بلوم نیز معادل ۸۷ درصد قیمت کشف شده سبد میلگرد ذوب آهن اصفهان می‌باشد. در حالیکه سال گذشته با کش و قوس‌های فراوان تلاش شد به صورت دستوری قیمت شمش ۸۹ درصد قیمت میلگرد باشد اما هیچ‌گاه شرکت‌های تولیدکننده میلگرد عرضه مناسب انجام ندادند تا بر اساس آن بتوان از فرمول پیروی

کرد، اما در عرضه های جاری مکانیسم عرضه و تقاضا تعادل منطقی در بازار ایجاد نمود.

با توجه به موارد فوق می توان فرمول قیمت پایه را با مکانیسم ها و اصول منطقی موجود در بازار تعیین و با ایجاد شرایط مناسب در عرضه و تقاضا به تعادل در بازار کمک نمود. بدین منظور باید جزئیات فرمول اعم از منطقه مورد نظر تعیین شود زیرا گاهاً هر دو بخش بالادستی و پایین دستی مطابق با منافع خود بالاترین و پایین ترین قیمت ها را در نظر می گیرند، نشریه معتبر مبنای قیمت تعیین شود، با توجه به نوع محصول و عرضه کننده سایر هزینه ها مانند حمل و نقل و ... بررسی ملاک عمل قرار گیرد. در غیر اینصورت و برخورد غیر منطقی با قیمت های پایه و یا ایجاد محدودیت در رقابت شاهد توزیع رانت در بازار محصولات خواهیم بود و منافع این امر به جای مصرف کننده واقعی و مردم نصیب دلالان و واسطه ها خواهد شد.